

KODEKS ETIKE IN DOBREGA POSLOVNEGA RAVNANJA SKUPINE SLOVENSKE ŽELEZNICE

KAZALO

1. NAGOVOR GENERALNEGA DIREKTORJA SŽ K SKLADNEMU IN ETIČNEMU DELOVANJU	3
2. ŽIVIMO VIZIJO IN POSLANSTVO TER VREDNOTE SKUPINE SŽ.....	5
2.1 VIZIJA IN POSLANSTVO.....	5
2.2 VREDNOTE	6
3. ZAKAJ IMAMO KODEKS ETIKE IN DOBREGA POSLOVNEGA RAVNANJA SKUPINE SŽ?	10
4. POZNAMO TEMELJNA NAČELA NAŠEGA KODEKSA RAVNANJ	12
4.1 NAČELO 1: Smo pripadni Skupini SŽ	12
4.2 NAČELO 2: Zaposleni negujemo dobre medsebojne odnose	14
4.3 NAČELO 3: Upoštrevamo interese deležnikov	16
4.4 NAČELO 4: Profesionalno komuniciramo z mediji in na družbenih omrežjih	18
4.5 NAČELO 5: Znamo se pravilno in pravočasno odločati.....	20
4.6 NAČELO 6: Imamo ničelno toleranco do koruptivnih ravnanj ter prevar in goljufij	21
4.7 NAČELO 7: Pravočasno prepoznavamo in se izogibamo nasprotju interesov	23
4.8 NAČELO 8: Omejujemo sprejemanje in dajanje daril ter posebnih ugodnosti in popustov	25
4.9 NAČELO 9: Varujemo okolje in skrbimo za trajnostni razvoj.....	27
4.10 NAČELO 10: Pomagamo lokalnim skupnostim ter sponzoriramo in doniramo odgovorno.....	28
4.11 NAČELO 11: Spoštujemo in varujemo človekove pravice	29
4.12 NAČELO 12: Poznamo in spoštujemo temeljna načela Kodeksa Skupine SŽ.....	31
5. POOBLAŠČENEC IN KRŠITVE KODEKSA TER NOTRANJA PRIJAVA IN ZAŠČITA PRIJAVITELJA	33
5.1 POOBLAŠČENEC ZA SKLADNOST POSLOVANJA IN KRŠITVE KODEKSA.....	33
5.2 NOTRANJA POT ZA PRIJAVO IN ZAŠČITA PRIJAVITELJA.....	34
6. KONČNE DOLOČBE	35

1. NAGOVOR GENERALNEGA DIREKTORJA SLOVENSКИH ŽELEZNIC K SKLADNEMU IN ETIČNEMU DELOVANJU

Skupina SŽ je zavezana k zakonitemu in etičnemu poslovanju ter korporativni integriteti, pri čemer si prizadeva ta načela širiti tudi v širšem poslovnem in družbenem okolju, ki ga dejavno soustvarja. Še zlasti želi to zavezo promovirati in uresničevati v širšem krogu svojih deležnikov, ki vplivajo na njen razvoj in na napredek družbe kot celote. Skupina SŽ si prizadeva poznati in spoštovati legitimne interese in pričakovanja vseh deležnikov ter ohranjati in poglobljati odgovoren odnos sodelovanja in partnerstva. Od deležnikov in partnerjev pričakuje, da tudi sami dejavno prispevajo h krepitvi integritete in etičnemu poslovanju. Le takšen odnos in sodelovanje med deležniki je lahko porok za celovito uresničevanje vizije in poslanstva ter poslovne strategije skupine SŽ.

Ob pripravi novega Kodeksa etike in dobrega poslovnega ravnanja skupine Slovenske železnice (v nadaljevanju: Kodeks skupine SŽ ali ali Kodeks) smo na novo opredelili naše vrednote in prepoznali osem vrednot skupine SŽ, ki podpirajo našo vizijo in poslanstvo. Zavezani smo našim temeljnim vrednotam – Poštenost in zakonitost, Zaupanje, spoštovanje in sodelovanje, Dobra, odprta komunikacija itd. – po katerih se želimo ravnati in tako prispevati k širši družbi. Za ožje in širše vodstvo kot vse zaposlene v skupini SŽ. Na njegovem temelju krepimo medsebojno zaupanje in odnose navzven, z uporabniki in partnerji Skupine SŽ.

Dosledno spoštovanje Kodeksa se pričakuje brez izjem od vseh zaposlenih, od vodij pa poleg tega tudi tako imenovano vodenje z zgledom, kar pomeni, da moramo biti vodje pri tem zgled ter dejansko in dosledno uresničevati načela Kodeksa v vsakdanjem poslovanju, medsebojnih odnosih in pri sprejemanju odločitev.

Zavedamo se, da udejanjanje vrednot in uresničevanje zapisanih načel Kodeksa v kompleksnem poslovnem okolju in v realnosti poslovanja prinašata številne izzive ter zahtevata ustrezno usposobljenost in kompetence, zlasti vodij. Skupina SŽ in njeno poslovodstvo se zavezuje k stalnemu usposabljanju vodij za krepitev osrednjih kompetenc, kot so medosebne veščine, komunikacija, reševanje konfliktov in etičnih dilem, ter skrbi za strokovni in osebni razvoj vodij. Vodje pa so dolžni nato skrbeti za ustrezno usposabljanje ter strokovni in osebni razvoj zaposlenih.

Kodeks določa našo kulturo, sporoča, kdo smo, kako želimo delovati, kam si želimo in kako bomo do tja prišli. Vsebina Kodeksa je tudi usklajen dogovor med zaposlenimi, vodstvom in socialnimi partnerji ter naša skupna zaveza do vseh vas – do sodelavcev, do cenjenih strank in spoštovanih poslovnih partnerjev!

S spoštovanjem določil Kodeksa dodatno krepimo ugled nas kot posameznikov, vseh zaposlenih in vodij ter skupine SŽ kot celote.

Dušan Mes
generalni direktor Slovenskih železnic

2. URESNIČUJEMO VIZIJO IN POSLANSTVO TER VREDNOTE SKUPINE SŽ

2.1 VIZIJA IN POSLANSTVO

Vizija

»Skupina SŽ je storitveni upravljavec kopenske mobilnosti in generator novih rešitev za hitrejšo in cenovno ugodnejšo kopenske prevoze.«

Poslanstvo

»Skupina SŽ je razvojno središče in koncern železniških družb, ki opravlja napredne storitve v slovenskem kopenskem potniškem prometu, oskrbuje gospodarstvo z zagotavljanjem učinkovitih prevozov tovora, upravlja in vzdržuje železniško infrastrukturo, vodi železniški promet, utirja nove poti, je družbeno odgovorna ter vključujoča«.

Imamo tudi poseben slogan, ki izraža temeljno in pomembno prednost skupine SŽ, delovanje in poslovanje, ki je trajnostno in okolju prijazno.

Slogan

»Skupaj v zeleno prihodnost!«

Poleg tega uporabljamo v komunikaciji tudi druge slogane, ki delujejo pozitivno in so v duhu ravnanja skupine SŽ:

- »Vlak je za vse.«

- **»Vlaki nove generacije.«**
- **»Vožnja z vlakom je čas zase.«**
- **»Vožnja z vlakom je doživetje.«**
- **»Vožnja z vlakom je varna.«**
- **»Vožnja z vlakom je okolju prijazna.«**
- **»Z vlaki Skupine SŽ se letno prepelje več kot 16 milijonov potnikov.«**
- **»Dnevno se po železni cesti Slovenije zapelje več kot 580 vlakov.«**

2.2 VREDNOTE

Zavezani smo našim temeljnim vrednotam, po katerih se želimo ravnati pri našem poslovanju, širšem delovanju in odnosih z deležniki. Posamezna vrednota je pojasnjena opisno, pri čemer je dodana tudi njena praktična ponazoritev:

- **Poštenost in zakonitost.**
- **Zaupanje, spoštovanje in sodelovanje.**
- **Dobra, odprta komunikacija.**
- **Integriteta vodenja.**
- **Neodvisnost, nepristranskost, transparentnost.**
- **Varnost.**
- **Kakovost.**
- **Razvoj.**

Poštenost in zakonitost.

Opis: Skupina SŽ in vsi zaposleni smo zavezani k poštenemu in zakonitemu ravnanju in poslovanju. Zakonitost je temeljno vodilo, je brezkompromisna norma delovanja skupine SŽ. Poleg spoštovanja zakonov ta vrednota vključuje tudi skladnost z drugimi predpisi, internimi akti, danimi zavezami, sklenjenimi dogovori ali prostovoljnimi zavezami. Do sodelavcev, strank in drugih deležnikov vedno delujemo pošteno in etično. Tako učinkovito skrbimo tudi za korporativno integriteto skupine SŽ.

Ponazoritev: Zakonito pomeni v skladu z zakonom. Če kršimo zakon, lahko nas osebno ali skupino SŽ doletijo kazenske ali civilne sankcije. Pošteno in etično ravnanje je tisto, ki sicer ni izrecno določeno s predpisi, se pa od nas pričakuje v skladu z določbami Kodeksa skupine SŽ in splošnimi etičnimi načeli ter je dobro za sočloveka (sodelavce, stranke, deležnike itd.).

Zaupanje, spoštovanje in sodelovanje.

Opis: Zaupanje med zaposlenimi izboljšuje odnose ter krepi odpornost skupine SŽ in zaposlenih tudi v morebitnih kriznih časih. Da si lahko zaupamo, se moramo medsebojno čim bolj spoznati, se vzajemno spoštovati ter konstruktivno sodelovati. Vodstvo in zaposleni skupaj gradimo zaupanje uporabnikov in poslovnih partnerjev ter zagotavljamo pravico do spoštljivega izražanja mnenj.

Ponazoritev: Če si medsebojno zaupamo, se spoštujemo in sodelujemo, se lahko počutimo in delujemo kot člani velike družine. Vodstvo gradi zaupanje zaposlenih ter zagotavlja enake možnosti pri napredovanju in enako obravnavo pri morebitnih kršitvah.

Dobra, odprta komunikacija.

Opis: Če želimo graditi dobre medsebojne odnose in si zaupati, je nujna dobra, odprta komunikacija, tako med zaposlenimi, z vodstvom in tudi širše. Dobro notranje komuniciranje je odprto in jasno, pravočasno in celovito, odgovorno in spoštljivo.

Ponazoritev: Odprto komuniciramo informacije o poslovanju in uspehih, kot tudi o morebitnih izzivih, nepravilnostih in kršitvah. Lahko se odprto pogovarjamo o vseh zadevah in s tem krepimo medsebojno zaupanje.

Integriteta vodenja.

Opis: Spoštovanje Kodeksa skupine SŽ se pričakuje brez izjem od vseh zaposlenih, še toliko bolj pa od vodij oziroma širšega in najvišjega posloводства. Integriteta vodenja pomeni, da vodje pri svojem delu dosledno uresničujejo načela in pričakovana ravnanja, opredeljena v Kodeksu, ter zaposlene vodijo tako, kot se od njih pričakuje, v skladu z njihovo funkcijo in pristojnostmi.

Ponazoritev: Vodstvo daje zgled s komuniciranjem in ravnanjem ter sprejema odgovornost za posledice v zvezi z morebitnimi nepravilnostmi. Vodstvo je pošteno do zaposlenih in pravično pri nagrajevanju zaposlenih.

Neodvisnost, nepristranskost, transparentnost.

Opis: Z upoštevanjem vrednot, kot so neodvisnost, nepristranskost in transparentnost, zaposleni pravočasno prepoznajo morebitna nasprotja interesov in se jim pri svojem ravnanju ter sprejemanju odločitev laže izogibajo.

Ponazoritev: Vedno delujemo v dobro skupine SŽ, in ne zgolj v dobro lastnih interesov in koristi ali interesov in koristi povezanih oseb, kot so ožji družinski člani in prijatelji. Prizadevamo si za strokovno in etično delovanje vseh zaposlenih, ki ga vodstvo polno podpira, brez nezaželenih zunanjih vplivov. Zagotavljamo neodvisno kadrovanje in napredovanje, brez pristranskih ali nepreglednih odločitev v ozadju.

Varnost.

Opis: Zagotavljanje varnosti v največjem mogočem obsegu je pomembna vrednota skupine SŽ. Na prvem mestu je nedvomno varnost naših zaposlenih in zunanjih partnerjev ter uporabnikov naših storitev, poleg tega pa je pomembno varovanje širšega družbenega in naravnega okolja. Zaposlenim v skupini SŽ zagotavljamo varno in zdravo delovno okolje.

Ponazoritev: Zaposlenim zagotavljamo varno in zdravo delovno okolje. Prizadevamo si za doseganje kar najvišje stopnje varnosti v železniškem prometu, pri čemer upoštevamo varnostne standarde in stroko ter sprejemamo ukrepe za zmanjševanje možnosti nesreč.

Kakovost.

Opis: Kakovost razumemo v najširšem pomenu, od kakovosti naših medsebojnih odnosov in odnosov do drugih deležnikov do kakovosti naših delovnih razmer, prevoznih in drugih storitev, kakovosti infrastrukture, voznih sredstev, informacij in cenikov za potnike, ter tudi kakovosti okolja, ki ga puščamo našim zanamcem.

Ponazoritev: Kakovost pomeni, da so naše storitve celovite, zaokrožene z vidika potreb uporabnikov in partnerjev. Zagotavljamo optimizirano in informacijsko podprto poslovanje, ki omogoča kakovostne rezultate. Zmanjšujemo in uspešno rešujemo reklamacije in pritožbe v zvezi z našim poslovanjem in storitvami. Naši vlaki so kakovostni vlaki

nove generacije. Vožnja z vlakom je ne samo varna in okolju prijazna oblika prevoza, temveč je lahko tudi prijetna in pravo doživetje za potnike.

Razvoj.

Opis: Skupina SŽ že v svoji viziji in poslanstvu ponosno poudarja, da je »generator novih rešitev za hitrejše in cenovno ugodnejše kopenske prevoze« ter »razvojno središče, ki opravlja napredne železniške storitve za potnike in tovor.

Ponazoritev: Smo odprti za sprejemanje novosti in sprememb. Spremljamo in uporabljamo najnovejše tehnologije ter napredne IT rešitve, pri čemer se zavedamo pomena odgovorne in etične uporabe umetne inteligence."

Skupina SŽ kontinuirano vlaga velika finančna sredstva v razvoj železniške infrastrukture, moderna vozna sredstva in opremo, varnost prometa in varovanje okolja, razvija nove storitve in jih prilagaja potrebam strank.

3. ZAKAJ IMAMO KODEKS ETIKE IN DOBREGA POSLOVNEGA RAVNANJA SKUPINE SŽ?

Kodeks skupine SŽ odraža naša temeljna načela, zelena in pričakovana ravnanja v določenih situacijah ter tudi naša prepričanja v zvezi s korporativno integriteto, skladnostjo in poslovno etiko. Delujoči sistem upravljanja skladnosti in etike je namreč eden od temeljnih pogojev za uspešno poslovanje vsake gospodarske družbe v konkurenčnem okolju in enakopravno sodelovanje z drugimi deležniki in poslovnimi partnerji. Zakonito in etično delovanje ter sprejemanje odločitev je pomembno tako z vidika doseganja uspeha posameznega zaposlenega, vodje in skupine SŽ kot celote.

Pri pripravi Kodeksa skupine SŽ smo si zastavili določene cilje, o katerih menimo, da so ključni pri razumevanju njegove vsebine in osebni motivaciji za njegovo uresničevanje v praksi:

- vanj smo zapisali vsebine, ki jih bomo kolikor je mogoče vsi zaposleni tudi dejansko uresničevali v praksi;
- načela smo poskušali zapisati na razumljiv način, da bodo vsi zaposleni enako razumeli zapisane vrednote, načela in pravila ravnanja;
- načela in pričakovana ravnanja veljajo za vse enako, za vodstvo in vse zaposlene, vključno s posledicami ob morebitnih kršitvah; želimo ga kontinuirano dopolnjevati in pri tem ustrezno upoštevati aktualne izzive in specifične okoliščine pri poslovanju.

Temeljna načela Kodeksa skupine SŽ smo razdelili v tri smiselne vsebinske sklope, vsak sklop vsebuje štiri temeljna načela:

1. Sklop: **ODNOSI**

- Smo pripadni skupini SŽ.
- Zaposleni negujemo dobre medsebojne odnose.
- Upoštevamo interese deležnikov.
- Profesionalno in odgovorno komuniciramo z mediji in na družbenih omrežjih.

2. Sklop: **INTEGRITETA**

- Znamo se pravilno in pravočasno odločati.
- Imamo ničelno toleranco do koruptivnih ravnanj, nelojalne konkurence ter do prevar in goljufij.
- Pravočasno prepoznavamo nasprotje interesov in se mu dosledno izogibamo.
- Omejujemo sprejemanje in dajanje daril ter posebnih ugodnosti in popustov.

3. Sklop: **DRUŽBENA ODGOVORNOST**

- Varujemo okolje in skrbimo za trajnostni razvoj.
- Pomagamo lokalnim skupnostim ter sponzoriramo in doniramo odgovorno.
- Spoštujemo in varujemo človekove pravice.
- Poznamo in spoštujemo temeljna načela Kodeksa skupine SŽ ter ščitimo dobroverne prijavitelje pred povračilnimi ravnanji.

Kodeks uporabljamo kot pripomoček pri sprejemanju ustreznih odločitev. Vsebuje smernice za etično odločanje in ravnanje, tako v običajnih kot negotovih okoliščinah. Zavedamo se namreč, da ni pomembno le doseganje ciljev, temveč tudi način, kako jih dosežemo. Vsebina Kodeksa je v skladu z drugimi notranjimi akti in usmeritvami na vseh poslovnih področjih skupine SŽ in se hkrati z njimi dopolnjuje.

Spoštovani zaposleni, zato pričakujemo, da Kodeks poznate in ga vsi upoštevate. Želimo, da Kodeks prežame vse naše poslovanje.

4. POZNAME TEMELJNA NAČELA NAŠEGA KODEKSA RAVNANJ

SKLOP 1: ODNOSI

Povezane vrednote:

Zaupanje, spoštovanje in sodelovanje; Dobra, odprta komunikacija; Integriteta vodenja; Varnost; Kakovost; Razvoj;

4.1 NAČELO 1: Smo pripadni skupini SŽ

Zakaj nam je to pomembno?

Skupino SŽ sestavlja več kot 15 družb in 7.142 zaposlenih, zato želimo tudi s pričujočim Kodeksom krepite zavedanje o pripadnosti skupini SŽ vseh zaposlenih, spodbujati delovanje v interesu skupine SŽ, vključno z gospodarnostjo, varovanjem zaupnih informacij ipd. To načelo je konkretizirano v naslednjih tipičnih zelenih in pričakovanih ravnanjih:

4.1.1. V poklicnem in zasebnem življenju smo pripadni in lojalni skupini SŽ, svoji organizacijski enoti ter drug drugemu, kar kažemo zlasti tako, da:

- poznamo vizijo, poslanstvo in strategijo ter se ravnamo po vrednotah skupine SŽ;
- s ponosom uporabljamo blagovno znamko / logotip skupine SŽ;
- nam je pomemben ugled skupine SŽ, zato dejavno skrbimo zanj in ga širimo navzven.

4.1.2. V javnosti predstavljamo skupino SŽ v pozitivnem duhu in se ob tem izogibamo njeni nekonstruktivni kritiki, kar kažemo zlasti tako, da:

- si prizadevamo za odličnost na vseh strateških področjih skupine SŽ;
- pri komuniciranju z javnostmi ravnamo v skladu z Načelom št. 4 »Profesionalno komuniciranje z mediji in na družbenih omrežjih«.

4.1.3. Delovna sredstva in opremo uporabljamo gospodarno in ustrezno ter jih varujemo pred poškodbami ali izgubo, nikakor pa jih ne uporabljamo v zasebne namene.

4.1.4. Naši stroški so skrbno načrtovani, namenjeni izključno potrebam poslovanja skupine SŽ in transparentno dokumentirani.

4.1.5. Spodbujamo kulturo varovanja poslovnih skrivnosti in zaupnih podatkov skupine SŽ.

4.1.6. Pripadnost skupini SŽ kažemo tudi tako, da:

- se zavedamo, da zaupanje ustvarja vrednote, izboljšuje odnose ter krepi odpornost skupine SŽ in zaposlenih tudi v kriznih časih;
- se zavedamo, da je vsak zaposlen ključen pri krepitvi in ohranjanju zaupanja (medsebojno in navzven), in sicer z zavzetim spoštovanjem vrednot in načel Kodeksa;
- spodbujamo ekipni duh, saj verjamemo v moč medsebojnih vezi v skupini SŽ.

4.2 NAČELO 2: Zaposleni negujemo dobre medsebojne odnose

Zakaj nam je to pomembno?

Zaposleni nismo samo tako imenovani človeški kapital skupine SŽ, temveč tudi njeno ogledalo navzven, do strank in drugih deležnikov. V skladu z našimi vrednotami želimo negovati dobre odnose med vsemi zaposlenimi in vodstvom ter krepiti zlasti zaupanje, spoštovanje in sodelovanje ter dobro in odprto komunikacijo. To načelo je konkretizirano v naslednjih tipičnih želenih in pričakovanih ravnanjih:

Osebni pristop in dobri medsebojni odnosi:

4.2.1. Krepimo medsebojno zaupanje, spoštovanje in sodelovanje, zlasti tako, da:

- radi in pravočasno prihajamo na delovno mesto, urejen videz nam je pomemben;
- ustvarjamo prijetno delovno vzdušje, v katerem se zaposleni dobro počutimo;
- skrbimo za dobre odnose, s sodelavci pletemo spoštljive in prijateljske vezi;
- opogumljamo drug drugega k doseganju visokih ciljev in standardov;

- ponudimo pomoč vsakomur, ki jo potrebuje.

4.2.2. Skrbimo za kakovostno in zdravo delovno okolje, v katerem se zaposleni lahko strokovno razvijamo in uspevamo ter se počutimo varni.

4.2.3. Prepovedano je verbalno in fizično nasilje, »šikaniranje«, spolno in drugo nadlegovanje ter namerno poškodovanje oseb ali njihovega zdravja.

Komuniciranje:

4.2.4. Vsi smo odgovorni za doseganje »standarda dobrega internega komuniciranja«, pri čemer je pomembno naslednje:

- dobro interno komuniciranje je odprto in jasno, pravočasno in celovito, odgovorno in spoštljivo;
- iskreno in jasno povemo, kar mislimo;
- odprto komuniciramo o informacijah o poslovanju in uspehih ter o morebitnih izzivih, nepravilnostih in kršitvah;
- povratne informacije dajemo objektivno, argumentirano in spoštljivo;
- znamo se opravičiti in sprejeti kritiko;
- nesoglasja rešujemo pošteno, hitro in sporazumno;
- ne pišemo anonimnih pisem, s kakršnimi bi lahko komu kakor koli škodovali.

4.2.5. Vodje imajo pomembno vlogo pri komuniciranju in obveščanju zaposlenih o pomembnih informacijah glede njihovega dela, delovanju ožje organizacijske enote ter poslovanju skupine SŽ.

Vodenje in sodelovanje:

4.2.6. Zaposlujemo pošteno, na podlagi sposobnosti in dosežkov kandidatov.

4.2.7. Napredovanje in nagrajevanje temelji na doseganju objektivnih in merljivih ciljev ter sposobnosti in učinkovitosti.

4.2.8. Vodimo z zgledom. Naša dejanja so enaka našim besedam.

4.2.9. Sodelovanje krepimo tudi tako, da:

- pohvalimo sodelavca za dobro opravljeno delo;
- priskočimo na pomoč sodelavcu, ki ima težavno obdobje ali je preobremenjen;
- ob odsotnosti sodelavcev prevzamemo njihove naloge v dobrobit naših strank;
- sestanke vodimo učinkovito, z jasnim dnevnim redom in sprejetimi sklepi, ki jih tudi preverjamo.
- v težkih okoliščinah si stojimo ob strani.

4.3 NAČELO 3: Upoštevam o interese deležnikov

Zakaj nam je to pomembno?

Sodelovanje z vsemi deležniki skupine SŽ je ustaljen način uresničevanja njene vizije, poslanstva, strategije ter vodenja in upravljanja. Deležniki skupine SŽ so kupci in uporabniki storitev, dobavitelji, lastnik oziroma ustanovitelj, zaposleni, socialni partnerji, državne institucije, banke, mednarodne institucije in partnerji, mediji in lokalne skupnosti. Z ustreznim upoštevanjem interesov deležnikov ohranjamo in poglobljamo odgovoren odnos sodelovanja in partnerstva. To načelo je konkretizirano nekaterih tipičnih zelenih in pričakovanih ravnanjih ter tudi v okviru drugih načel (npr. javnost in mediji v 4. načelu, lokalne skupnosti v 10. načelu itd.), in sicer:

Splošno:

4.3.1. Delujemo v interesu skupine SŽ in njenih deležnikov.

4.3.2. Prepoznavamo, izločamo in prijavljamo nedovoljene poskuse zasebnih vplivanj, zaradi katerih bi se lahko o čem drugače odločili, drugače ravnali ali nečesa ne naredili. 4.3.3. Interese deležnikov upoštevamo tudi tako, da:

- poznamo deležnike skupine SŽ ter njihove legitimne interese in pričakovanja;
- iščemo nove poti za sodelovanje znotraj posameznih skupin deležnikov ter v zunanem okolju;
- poznamo pristope, kako naj posamezne skupine deležnikov prispevajo h krepitvi korporativne integritete.

Dobavitelji in poslovni partnerji ter država in državni organi:

4.3.4. Skrbno izbiramo in redno preverjamo dobavitelje in poslovne partnerje ter s tem varujemo integriteto skupine SŽ in njen ugled.

4.3.5. Od poslovnih partnerjev pričakujemo, da zagotavljajo delovno okolje, v katerem se dosledno spoštujejo človekove pravice.

4.3.6. Od dobaviteljev pričakujemo, da imajo oblikovane učinkovite politike in notranje kontrole za zagotavljanje korporativne integritete.

4.3.7. Dobaviteljem in poslovnim partnerjem postavljamo ustrezne zahteve glede skladnosti in integritete poslovanja preko referenčnega etičnega Kodeksa za poslovne partnerje skupine SŽ.

4.3.8. Dosledno izpolnjujemo dane obljube in pogodbene dogovore.

4.3.9. Pri sklepanju poslovnih dogovorov in nadzoru nad njihovim uresničevanjem prepoznavamo, izločamo in prijavljamo kakršne koli nedovoljene vplive, nasprotja interesov in koruptivna dejanja, s katerimi bi dobavitelj ali drug poslovni partner želel pridobiti prednost zase ali za koga drugega.

4.3.10. Sodelujemo z državnimi in nadzornimi organi ter pri opravljanju obvezne gospodarske javne službe pazimo na nedovoljene vplive in pritiske.

Drugi deležniki:

- Konstruktivno sodelujemo z Republiko Slovenijo kot edinim lastnikom in Slovenskim državnim holdingom kot izvajalcem upravljaljskih nalog.
- S socialnimi partnerji gradimo kulturo medsebojnega zaupanja, spoštovanja, sodelovanja in zagotavljanja socialnega dialoga.
- Sodelujemo z bankami in drugimi finančnimi institucijami, ki podpirajo naš razvoj.
- Razvijamo celovito ponudbo, s katero našim kupcem in uporabnikom ponujamo varne in kakovostne storitve.
- Smo dejavni člani domačih in tujih strokovnih združenj ter organizacij.

4.4 NAČELO 4: Profesionalno komuniciramo z mediji in na družbenih omrežjih

Zakaj nam je to pomembno?

Prizadevamo si tako za dobro in odprto medsebojno notranjo komuniciranje kot za profesionalno komuniciranje z mediji in javnostjo, ki sta dva pomembna deležnika Skupine SŽ. Uradna komunikacija sicer poteka preko posloводства in pooblaščenecv za odnose z javnostmi, vendar pa se zavedamo, da del komunikacije poteka tudi

po drugih kanalih, še zlasti so to objave zaposlenih na družbenih omrežjih To načelo je konkretizirano v nekaterih tipičnih želenih in pričakovanih ravnanjih:

Komuniciranje z mediji:

- Zavedamo se pomembne vloge medijev, ki širšemu okolju predstavljajo podobo skupine SŽ.
- S profesionalnim komuniciranjem z mediji krepimo ugled in zaupanje v skupino SŽ.
- Z mediji proaktivno komuniciramo o poslovanju, pomembnih poslovnih dogodkih in spremembah v skupini SŽ.
- Z odgovori in pojasnili se tekoče odzivamo na vprašanja in navedbe medijev.

4.4.1. Uradna komunikacija z mediji poteka preko posloводства in pooblaščenih oseb za komuniciranje s predstavniki medijev.

4.4.2. Kot posamezniki ne dajemo izjav za javnost v imenu skupine SŽ, razen kadar je to dovoljeno in dogovorjeno.

4.4.3. Zadev (zlasti negativnih), ne komuniciramo z javnostjo, preden niso bile ustrezno interno obravnavane in usklajene.

Komuniciranje zaposlenih na družbenih omrežjih:

4.4.4. Vsi smo odgovorni za doseganje »standarda odgovornega komuniciranja na družbenih omrežjih«.

4.4.5. Na družbenih omrežjih komuniciramo skrbno, skladno z vrednotami in načeli skupine SŽ, saj jo zaposleni tudi predstavljamo.

4.4.6. Na družbenih omrežjih nikoli ne komuniciramo v imenu skupine SŽ.

4.4.7. Pri objavah na družbenih omrežjih, ki so povezane s skupino SŽ, vedno pojasnimo, da izražamo svoje mnenje, in ne mnenja skupine SŽ.

4.4.8. Spoštujemo prepoved nedovoljenega razkrivanja poslovnih skrivnosti in zaupnih podatkov na družbenih omrežjih.

4.4.9. Zavedamo se, da neodgovorno komuniciranje na družbenih omrežjih škoduje ugledu, zaposlenim, strankam in poslovnim partnerjem.

4.4.10. Med službenim časom zasebno ne uporabljamo družbenih omrežij.

SKLOP 2: INTEGRITETA

Povezane vrednote:

Poštenost in zakonitost; Integriteta vodenja; Neodvisnost, nepristranskost, transparentnost;

4.5 NAČELO 5: Znamo se pravilno in pravočasno odločati

Zakaj nam je to pomembno?

Če želimo uspešno in učinkovito uresničevati naše strateške in poslovne cilje, zagotavljati transparentno poslovanje ter integriteto vodenja in odločanja, moramo spodbujati tudi krepitev kulture pravočasnega in pravilnega sprejemanja odločitev med vsemi zaposlenimi in še zlasti med vodji. To načelo je konkretizirano v nekaterih tipičnih zelenih in pričakovanih ravnanjih:

4.5.1. Odločamo se na podlagi zanesljivih podatkov, preudarno, pogumno in pravočasno.

4.5.2. Pri sprejemanju odločitev vedno upoštevamo tudi zakonodajne in etične vidike.

4.5.3. Za svoje področje odgovornosti in odločanja poiščemo strokovno pomoč in se ustrezno strokovno usposabljam, zlasti o postopku javnega naročanja ter o obvladovanju tveganj za skladnost in integriteto pri javnem naročanju in nabavljanju.

4.5.4. Vsi smo odgovorni za krepitev »kulture pravočasnega in pravilnega odločanja« na vseh ravneh, kar kažemo tudi tako, da:

- se ne bojimo sprejemati odločitev, kadar to od nas zahtevajo delovni proces, dana pooblastila ali izredne okoliščine;
- smo pri svojem delu čim bolj samostojni in samoiniciativno iščemo rešitve;
- če smo v dilemi, si lahko pomagamo s tako imenovanim etičnim testom, s katerim preverimo svojo odločitev tudi z etičnega vidika;
- smo za svoje odločitve in dejanja vedno pripravljeni prevzeti odgovornost;
- smo dosledni pri svojih dejanjih in odločitvah;
- izzive vidimo kot priložnost in se učimo iz preteklih izkušenj;
- se ne prestrašimo sprememb.

4.6 NAČELO 6: Imamo ničelno toleranco do koruptivnih ravnanj ter prevar in goljufij

Zakaj nam je to pomembno?

Skupina SŽ je zavezana k zakonitemu in etičnemu poslovanju ter korporativni integriteti, pri čemer si prizadeva ta načela širiti tudi v širšem poslovnem in družbenem okolju, ki ga dejavno soustvarja. Če želimo zaposleni razumeti in se resnično ravnati po naši temeljni vrednoti – poštenost in zakonitost-- moramo vidike preprečevanja

koruptivnih ravnanj ter prevar in goljufij integrirati v temeljne poslovne procese in sistem notranjih kontrol. To načelo je konkretizirano v nekaterih tipičnih zelenih in pričakovanih ravnanjih:

4.6.1. Skupina SŽ ima ničelno toleranco do koruptivnih ravnanj ter prevar in goljufij pri poslovanju.

4.6.2. Nihče ne sme z dejanjem, opustitvijo, dajanjem ali sprejemanjem navodil kakor koli sodelovati v koruptivnih dejanjih, prevarah ali goljufijah v nikogaršnjo korist. Poslovodstvo in vodje skrbijo za lastno usposobljenost in usposobljenost zaposlenih, za prepoznavanje, izogibanje in obvladovanje tveganj s tega področja, da lahko morebitne znake kršitev pravočasno prepoznamo in se nanje odzovemo.

4.6.3. V primeru kršitev s področja korupcije, prevar in goljufij ukrepamo tako, da prepoznamo primarne vzroke in odpravljamo sistemske šibkosti, kršitelja pa obravnavamo sorazmerno z njegovim odnosom do kršitve ter resnostjo in posledicami kršitve.

4.6.4. Zavedamo se, da koruptivna ravnanja obsegajo zelo širok spekter prepovedanih ravnanj, s katerimi se želi vplivati na postopke odločanja in pridobiti poslovno, kadrovsko ali drugo korist ali prednost tako, da se odločevalcem ter drugim vplivnim osebam obljublja, ponuja ali zagotovi osebna korist.

4.6.5. Zaposleni poznamo opozorilne znake za prepoznavanje in preprečevanje nedovoljenih ravnanj.

4.6.6. Pri tržnih storitvah omogočamo vsem dobaviteljem lojalno konkurenco pod transparentnimi pogoji.

4.6.7. Ne obljubljam kakršnih koli poslov in se o njih ne dogovarjamo vnaprej, mimo predpisanih postopkov.

4.6.8. Ne izkrivljamo konkurence z usklajevanjem cen ali drugih pogojev, s podkupovanjem ali sprejemanjem podkupnin ali z nedovoljenimi dogovori v postopkih javnih (ali nejavnih) naročil ali z delitvijo trga.

4.6.9. Proti korupciji, prevaram in goljufijam si prizadevamo tudi tako, da:

- pri preprečevanju korupcije, prevar in nedovoljenih praks delujemo v skladu z mednarodno uveljavljenimi standardi in dobro prakso;
- so pravila in postopki za preprečevanje nedovoljenih ravnanj konkretizirani in integrirani v učinkovit sistem notranjih kontrol;
- poslujemo v skladu s predpisi in etičnimi načeli;
- smo prepričani, da lahko le s permanentnim zagotavljanem korporativne integritete dosegamo tudi želeno poslovno odličnost;
- pri sklepanju dogovorov vedno izberemo za skupino SŽ najboljšo možno ponudbo;
- do konkurence nastopamo odločno, a pošteno.

4.7 NAČELO 7: Pravočasno prepoznavamo in se izogibamo nasprotju interesov

Zakaj nam je to pomembno?

Z upoštevanjem vrednot, ko so neodvisnost, nepristranskost in transparentnost, pravočasno prepoznavamo morebitno nasprotje interesov in se mu uspešno izogibamo.

O nasprotju interesov govorimo, kadar se zaradi osebnega ekonomskega interesa, interesa naših družinskih članov, drugih fizičnih ali pravnih oseb pri delu ne odločamo nepristransko in objektivno.

Na nasprotje interesov moramo biti še posebej pozorni pri nabavnih postopkih.

To načelo je konkretizirano v nekaterih tipičnih zelenih in pričakovanih ravnanjih:

4.7.1. Delujemo v dobro skupine SŽ, in ne (zgolj) lastnih interesov in koristi ali interesov in koristi povezanih oseb.

4.7.2. Svoje zaposlitve, položaja in informacij, ki jih pridobimo med delom, ne izrabljamo za to, da bi sebi ali komu drugemu uresničili nedovoljeni zasebni interes.

4.7.3. Prizadevamo si za nepristransko in objektivno odločanje in ravnanje.

4.7.4. Pri delu moramo biti pozorni na morebitno nasprotje interesov in storiti vse, da se mu izognemo. Nasprotje interesov pomeni, da pri delu in odločanju nismo nepristranski in objektivni, če se ravnamo po svojih ekonomskih interesih, interesih naših družinskih članov ali drugih fizičnih in pravnih oseb. To je še posebej pomembno, ko gre za odločitve o zaposlovanju, napredovanju, izbiri poslovnih partnerjev, izvajalcev in dobaviteljev ipd.

4.7.5. Poznamo postopek obravnave nasprotja interesov, ki se sestoji iz »prepoznanja«, »razkritja« in »ukrepanja« (obvladovanja ali odprave).

4.7.6. Če zaznamo, da bi lahko šlo pri določenem poslu za nasprotje interesov, to razkrijemo nadrejenemu ali pooblaščenцу za skladnost poslovanja ter ustrezno ravnamo. V skrajnem primeru se lahko izločimo iz postopka odločanja ali izvedbe posla.

4.7.7. Nabavne postopke vodimo oziroma v njih sodelujemo odgovorno in transparentno, pri čemer ne uveljavljamo svojih interesov ali interesov oseb, s katerimi smo povezani. Da postopki ne bi bili preveč dolgotrajni in pretirano birokratizirani, lahko upoštevamo določene sorazmerne poenostavitve. Pri tem je treba upoštevati ocene tveganja dobaviteljev ter spoštovati pravila o skladnosti poslovanja in integriteti.

4.7.8. Kadar vemo, da v pogodbenih pogajanjih na strani poslovnega partnerja sodeluje kdo od naših družinskih članov ali oseba, s katero smo osebno, ekonomsko ali politično povezani, zaradi česar bi lahko bili nepristranski ali pa bi bilo tako samo videti, to takoj sporočimo nadrejenemu in pooblaščenцу za skladnost poslovanja.

4.7.9. Sredstva skupine SŽ uporabljamo odgovorno in preudarno ter jih ne uporabljamo za svojo lastno korist ali korist svojih bližnjih.

4.7.10. Naše delovanje zunaj skupine SŽ, za katero se odločimo prostovoljno, ne sme posegati v interese skupine SŽ ali vplivati na naše odločitve, ki bi bile v nasprotju z njenimi cilji.

4.8 NAČELO 8: Omejujemo sprejemanje in dajanje daril ter posebnih ugodnosti in popustov

Zakaj nam je to pomembno?

Ker kljub relativno razširjeni in splošno sprejeti poslovni praksi dajanja in sprejemanja poslovnih daril lahko ta vidik predstavlja tudi nedovoljeno nasprotje interesov in tveganja za podkupovanje in korupcijo, želimo v skupini SŽ to področje v Kodeksu urediti in s tem zaposlenim olajšati razumevanje ter zagotoviti skladno ravnanje v praksi. To načelo je konkretizirano v nekaterih tipičnih zelenih in pričakovanih ravnanjih:

4.8.1. Nesprejemljivo je sprejemanje ali dajanje daril kakršne koli vrednosti, če bi izročitev oziroma sprejem takšnega darila pomenila kaznivo dejanje ali kršitev predpisov oziroma načel tega Kodeksa ali pravilnika, ki ureja sprejemanje in dajanje daril v skupini SŽ.

4.8.2. V skupini SŽ se zavedamo možnosti nastanka okoliščin, v katerih obstaja tveganje za podkupovanje in korupcijo, zaradi nedovoljenega dajanja ali sprejemanja daril. Zato skupina SŽ sledi načelu omejenega sprejemanja in dajanja daril s strani zaposlenih, na podlagi opredeljenih previdnostnih ukrepov.

4.8.3. V poklicnem in zasebnem življenju se izogibamo situacijam, ko bi sprejeto darilo lahko ustvarjalo videz vplivanja na našo neodvisnost zlasti v situacijah, ki so povezane z odločanjem o izbiri pogodbenih partnerjev, izvajalcev, dobaviteljev, zaposlovanju ipd.

4.8.4. Nikoli ne dajemo, zahtevamo ali sprejemamo daril z namenom, da bi nedovoljeno vplivali na izid določenega posla ali bi se navzven lahko ustvarjal tak vtis.

4.8.5. Zaposleni, brez izjem glede na položaj, ne dajemo daril ali denarja predstavnikom ali direktorjem dobaviteljev ali izvajalcev, uradnikom ali kakšni drugi organizaciji z namenom vplivanja na njihov odnos do skupine SŽ.

4.8.6. Kot darilo, katerega prejem ali dajanje bi lahko pomenilo tveganje za podkupovanje in korupcijo, se lahko štejejo tradicionalno novoletno darilo večje vrednosti, luksuzni izdelki (npr. ure, draga kozmetika, tehnični izdelki ipd.), povabilo na luksuzno poslovno kosilo, brezplačne vstopnice za dražje ali težje dostopne kulturne ali športne prireditve v RS ali tujini, brezplačne kotizacije za konference večje vrednosti v tujini, plačane počitnice ali potovanja, brezplačni najem bivalnih prostorov ipd.

4.8.7. Od poslovnih partnerjev ne sprejemamo osebnih popustov ali drugih ugodnosti, ki nam jih ponujajo v povezavi z delom, ki ga opravljamo v skupini SŽ, razen če so ti popusti ponujeni vsem zaposlenim ali večji skupini zaposlenih v skupini SŽ.

4.8.8. Sprejemljivo je poslovnim partnerjem podariti darilo simbolne vrednosti, protokolarno ali priložnostno darilo, če to ni v nasprotju z zakonom ali običajno poslovno prakso, pri čemer:

- ob sprejemu protokolarnega ali priložnostnega darila manjše vrednosti ravnamo skladno s pravilnikom, ki ureja prejetje in dajanje daril v skupini SŽ;
- protokolarno ali priložnostno darilo manjše vrednosti naj bo dano in sprejeto na transparenten način; pri obdarjencu ne sme ustvariti občutka obvezanosti, kakršnih koli pričakovanj in ne sme biti dano z namenom kakor koli vplivati na obdarjenca;

- protokolarna, priložnostna ali darila manjše vrednosti naj se ne sprejemajo oziroma naj se ne dajejo prepogosto istemu poslovnemu partnerju.

SKLOP 3: DRUŽBENA ODGOVORNOST

Povezane vrednote:

Zaupanje, spoštovanje in sodelovanje; Dobra, odprta komunikacija; Varnost; Kakovost; Razvoj;

4.9 NAČELO 9: Varujemo okolje in skrbimo za trajnostni razvoj

Zakaj nam je to pomembno?

Strategija trajnostnega poslovanja je ključnega pomena za dolgoročni uspeh in družbeno odgovorno delovanje skupine SŽ. Z zaznavanjem trajnostnih trendov in priložnosti za odgovorno ravnanje z naravnim in družbenim okoljem želimo v skladu z našimi vrednotami prispevati k varnosti, kakovosti in razvoju ljudi ter družbenega in naravnega okolja. To načelo je konkretizirano v nekaterih tipičnih zelenih in pričakovanih ravnanjih:

4.9.1. Vsi prispevamo k uresničevanju našega slogana »Skupaj v zeleno prihodnost«, kar kažemo tako, da:

- udejanjamo Strategijo trajnostnega poslovanja skupine SŽ;
- gradimo trajnostni poslovni model skupine SŽ in dolgoročne poslovne odnose;
- z našim prispevkom k skupnosti skrbimo za učinkovit in trajnostno naravn transport potnikov in tovora na območju delovanja;
- da nam je mar za okolje, skupnost in prihodnje generacije;
- skrbimo za ustrezno ravnovesje med poslovno uspešnostjo, varstvom okolja in družbeno odgovornostjo;

- uresničujemo konkretne dolgoročne cilje učinkovite rabe energije, obnovljivih virov in zmanjšanja izpustov toplogrednih plinov;
- spodbujamo skrb za okolje, smo varčni pri uporabi energije, vode, sredstev za delo in papirja ter uporabljamo obnovljive materiale;
- podpiramo projekte in dejavnosti, ki prispevajo k trajnostnemu razvoju.

4.9.2. Delujemo v skladu z načeli trajnostnega razvoja, pri čemer skušamo zadostiti današnjim potrebam, ne da bi pri tem ogrožali možnosti prihodnjih generacij, da zadostijo svojim potrebam.

4.9.3. Pri svojih odločitvah imamo v mislih tudi posledice na okolje.

4.10 NAČELO 10: Pomagamo lokalnim skupnostim ter sponzoriramo in doniramo odgovorno

Zakaj nam je to pomembno?

Lokalne skupnosti so pomemben deležnik in partner skupine SŽ, zato z njimi ohranjamo in razvijamo dobre odnose ter prispevamo k razvoju okolij, ki so neposredno povezana z železniškim omrežjem. To načelo je konkretizirano v nekaterih tipičnih zelenih in pričakovanih ravnanjih:

- Skupina SŽ spodbuja razvoj okolij in lokalnih skupnosti, ki so neposredno povezana z železniškim omrežjem.
- Dejavno sodelujemo pri izdelavi strategije razvoja lokalnih in širših skupnosti preko izdelave občinskih prostorskih načrtov.
- S partnerstvi na lokalni ravni želimo prispevati k boljšemu življenjskemu standardu in enakim možnostim.
- Zagotavljamo infrastrukturna vlaganja in povečujemo prometno varnost v lokalnih in širših skupnostih.

- Skupina SŽ izraža odgovornost do širše družbene skupnosti ter z donacijami in sponzorstvi podpira humanitarne, kulturne in športne projekte.

4.10.1. Odločanje o donacijah in sponzorstvih poteka transparentno, v skladu z veljavnim Pravilnikom in javno objavljenimi kriteriji.

4.11 NAČELO 11: Spoštujemo in varujemo človekove pravice

Zakaj nam je to pomembno?

V skupini SŽ namenjamo posebno pozornost spoštovanju človekovih pravic, kot jih določajo Ustava RS, Evropska konvencija in Zaveza k spoštovanju človekovih pravic pri poslovanju ter Nacionalni akcijski načrt za spoštovanje človekovih pravic v gospodarstvu. Gre za neposredno povezano z našimi vrednotami – poštenostjo in zakonitostjo, spoštovanjem ter varnostjo. To načelo je konkretizirano v nekaterih tipičnih zelenih in pričakovanih ravnanjih:

Spoštovanje in varovanje človekovih pravic pri poslovanju:

4.11.1. Spoštovanje in varovanje človekovih pravic pri poslovanju je temeljno vodilo skupine SŽ, kar kažemo tako, da:

- ščitimo in spoštujemo človekove pravice zaposlenih, strank, poslovnih partnerjev in drugih posameznikov;
- posebno pozornost in skrb namenjamo spoštovanju človekovih pravic na specifičnih področjih poslovanja skupine SŽ;
- vse ljudi sprejemamo in obravnavamo enakovredno ter se izogibamo kakršni koli diskriminaciji;
- zagotavljamo varno in zdravo delovno okolje vsem zaposlenim;
- zavedamo se pravic potrošnikov in imamo prijazne postopke za njihovo uveljavljanje;

- delavcem, ki dela ne morejo več opravljati zaradi bolezni, poškodbe, invalidnosti, poskušamo najti ustrezno zaposlitev v skupini SŽ.
- 4.11.2. Preprečujemo prekarno delo, trpinčenje na delovnem mestu, ter trgovino z ljudmi, z namenom izkoriščanja prisilnega dela.
- 4.11.3. Spoštujemo dostojanstvo vsakega posameznika.
- 4.11.4. Preprečujemo kakršno koli nadlegovanje na delovnem mestu ter se vzdržimo neželenih spolnih pripomb in žaljivih šal.
- 4.11.5. Pri zaposlovanju spodbujamo enake možnosti žensk in moških, prav tako tudi invalidov.
- 4.11.6. Zagotavljamo raznolikost in vključevanje ter enako obravnavo vseh delavcev.

Varstvo zasebnosti in osebnih podatkov ter uporaba umetne inteligence:

- 4.11.7. Spoštujemo zasebnost delavcev, strank, poslovnih partnerjev in drugih posameznikov, kar kažemo zlasti tako, da:
- se zavedamo, da je pravica do zasebnosti ena najpomembnejših človekovih pravic;
 - imamo javno dostopno Politiko zasebnosti ter določen kanal za uveljavljanje zahtev in prijavo kršitev;
 - upoštevamo, da je dostop do osebnih podatkov dovoljen le zaposlenim, ki jih potrebujejo pri svojem delu in so za to pooblaščen;
 - morajo zaposleni, ki imajo dostop do osebnih podatkov, varovati njihovo zaupnost pred nepooblaščenimi osebami, jih ustrezno hraniti ter obdelovati samo za namene, za katere so bili pridobljeni.

4.11.8. Morebitne kršitve varstva osebnih podatkov nemudoma prijavimo pooblaščenim osebam za varstvo osebnih podatkov (DPO) oziroma kršitve sporočimo na elektronski naslov: dpo@slo-zeleznice.si.

4.11.9. Zavedamo se pomena odgovorne in etične uporabe umetne inteligence, ki je vselej varna za ljudi in okolje ter ne posega v človekove pravice.

- Pri udejanjitvi, uporabi in nadzoru sistemov umetne inteligence upoštevamo Uredbo EU o umetni inteligenci in Etične smernice EU za uporabo umetne inteligence.

Uporaba umetne inteligence je usmerjena v zaščito človekovih pravic, varstvo ranljivih skupin ter naravnega in družbenega okolja. To vključuje oceno tveganosti sistemov umetne inteligence, uveljavitev stalnega nadzora človeka nad njihovim delovanjem, zagotavljanje transparentnosti in dobrobiti uporabe umetne inteligence ter drugih novih tehnologij tako za poslovanje skupine SŽ kot za ljudi.

4.12 NAČELO 12: Poznamo in spoštujemo temeljna načela Kodeksa Skupine SŽ

Zakaj nam je to pomembno?

Sprejeli smo nov Kodeks skupine SŽ, ki vsebuje temeljna načela za uresničevanje zakonitega, skladnega in etičnega poslovanja. Uporabljamo ga kot pripomoček za lažje uresničevanje naše vizije, poslanstva, poslovne strategije ter udejanjanja naših vrednot. Da načela Kodeksa ne bodo zgolj »na papirju«, se od nas zahteva najvišja raven zavzetosti, proaktivnosti ter osebne integritete in etike. Ta načela so konkretizirana v naslednjih tipičnih zelenih in pričakovanih ravnanjih:

4.12.1. Vsi zaposleni v skupini SŽ se morajo seznaniti s temeljnimi načeli Kodeksa skupine SŽ in se pri delu ravnati po njih.

- Novo zaposleni se s Kodeksom seznanijo že ob sklenitvi delovnega razmerja.
- Prizadevamo si, da načela ter želena in pričakovana ravnanja postanejo vodilo v vseh vidikih našega poslovanja.
- Zaposleni drug drugega spodbujamo k spoštovanju načel Kodeksa in se trudimo biti dober zgled.
- Z vsebino Kodeksa zaposlene seznanja pooblaščenec za skladnost poslovanja v obliki rednih izobraževanj.
- Če nam je kakšno načelo Kodeksa nerazumljivo, se o tem pogovorimo z vodjo, sodelavcem ali pooblaščenecem za skladnost poslovanja.

4.12.2. Dosledno spoštovanje Kodeksa se pričakuje od vseh zaposlenih, od vodji pa poleg tega tudi tako imenovano vodenje z zgledom.

4.12.3. Vodje in nadrejeni sodelavce spodbujajo k delovanju v skladu z vrednotami in načeli Kodeksa, sami pa jim morajo biti pri tem za zgled.

4.12.4. Vsi zaposleni smo seznanjeni s funkcijo pooblaščenca za skladnost poslovanja in imamo njegove stične podatke.

4.12.5. Vsi zaposleni smo pooblaščenca za skladnost poslovanja dolžni poročati o nepravilnostih in sumih kršitev določil Kodeksa skupine SŽ.

4.12.6. Odločno podpiramo posameznike, ki dobronamerno opozarjajo na nepravilnosti in kršitve načel Kodeksa skupine SŽ.

5. POOBLAŠČENEC IN KRŠITVE KODEKSA TER NOTRANJA PRIJAVA IN ZAŠČITA PRIJAVITELJA

5.1 POOBLAŠČENEC ZA SKLADNOST POSLOVANJA IN KRŠITVE KODEKSA

Pooblaščenec za skladnost poslovanja

Naloga pooblaščenca za skladnost poslovanja opravlja vodja štabne službe Skladnost poslovanja, ki ima poleg drugih pristojnosti in nalog, opredeljenih v notranjih aktih, v zvezi z uresničevanjem Kodeksa skupine SŽ še naslednje naloge:

- zaposlene seznanja z vsebino Kodeksa skupine SŽ v obliki rednih izobraževanj;
- spremlja, usmerja in nadzoruje udejanjanje temeljnih načel ter želenih in pričakovanih ravnanj Kodeksa skupine SŽ;
- ozavešča, usposablja in svetuje o krepitvi korporativne integritete ter skladnosti in etičnosti poslovanja;
- sprejema in obravnava prijave domnevnih kršitev temeljnih načel in pričakovanih ravnanj Kodeksa skupine SŽ;
- organom upravljanja in nadzora redno poroča o ugotovljenih kršitvah Kodeksa skupine SŽ.

Kršitev Kodeksa skupine SŽ

Zaposleni ne dopuščamo nezakonitega ali neetičnega ravnanja ali vplivanja ter kršitev Kodeksa skupine SŽ. Vsi smo odgovorni za sporočanje morebitnih nepravilnosti in sumov kršitev določb Kodeksa skupine SŽ.

O zaznanih in ugotovljenih kršitvah, sumu kršitev ali nedovoljenih vplivih obvestimo pooblaščenca za skladnost poslovanja. Od zaposlenih se pričakuje, da poročamo o vseh domnevnih nepravilnostih zaposlenih, članov organov in delovnih teles v skupini SŽ. Prav tako poročamo o neprimernem ravnanju tretjih oseb, ki od zaposlenih v skupini SŽ zahtevajo nezakonito ali neetično ravnanje, poskušajo nanje nedovoljeno vplivati, izvajajo pritiske nanje, jim povzročajo duševno ali telesno nasilje ali posredujejo neprimerne ponudbe.

Skupina SŽ spodbuja »dobronamerne« in »v dobri veri« podane prijave kršitev Kodeksa skupine SŽ ter tudi kršitve drugih notranjih aktov ali predpisov, ki veljajo za skupino SŽ, vse z namenom, da se zavarujejo zakoniti interesi skupine SŽ ter da se kršitve, zaradi katerih skupini SŽ ali drugim osebam nastala škoda, pravočasno in učinkovito ugotavljajo in rešujejo.

5.2 NOTRANJA POT ZA PRIJAVO IN ZAŠČITA PRIJAVITELJA

Notranja pot za prijavo kršitev Kodeksa skupine SŽ

O zaznanih in ugotovljenih kršitvah Kodeksa skupine SŽ, sumu kršitev ali nedovoljenih vplivih obvestimo pooblaščenca za skladnost poslovanja skupine SŽ ali zaupnika v posamezni družbi. Prijave podajamo v skladu s pravilniki o vzpostavitvi notranje poti za prijavo kršitev korporativne integritete, ki so jih sprejele družbe v skupini SŽ. Prijava je lahko tudi anonimna, sporočena po poti za notranjo prijavo. Morebitne lažne, zlonamerne ali šikanozne prijave niso dovoljene in imajo lahko v skladu z zakonom pravne in materialne posledice za tiste, ki zlorabijo sistem za prijavo kršitev.

Kontaktne podatke za podajo prijave so objavljeni na intranetu ter na spletnih straneh družb skupine SŽ.

Če prijavitelj meni, da ob notranji prijavi obstaja tveganje za povračilne ukrepe, lahko poda prijavo tudi organom za zunanjo prijavo. Ti so navedeni na spletni strani skupine SŽ (www.sz.si), pod zavihkom »Integriteta in skladnost poslovanja«, v dokumentu »Informacije o možnosti prijave kršitev in zaščiti prijaviteljev po zakonu o zaščiti prijaviteljev«.

Zaščita prijaviteljev

Pooblaščenec za skladnost poslovanja in zaupnik za notranjo prijavo sta dolžna varovati zaupnosti podatkov prijavitelja in v prijavo vpletenih oseb. Poslovodstvo skupine SŽ izjavlja in zagotavlja, da prijavitelj ne bo deležen nobenih povračilnih ukrepov.

Sankcioniranje kršitev Kodeksa skupine SŽ

Želimo si, da kršitev Kodeksa v praksi ne bi bilo ali da bi bile morebitne kršitve takšne narave, da bi zadoščali milejši ukrepi, kot so na primer dodatna ozaveščanja in izobraževanja, opominjanje in svetovanje ipd.

Kljub temu pa smo odločni, da se s posledicami morebitnih kršitev in kršitelji soočimo dosledno, objektivno in sorazmerno, saj želimo s tem zaščititi integriteto in ugled skupine SŽ. Z obravnavo kršitev bomo začeli takoj po uveljavitvi, z izrekanjem morebitnih sankcij pa po preteku prehodnega obdobja. Zaposlenim namreč želimo dati ustrezen čas, da se lahko seznanijo z novim Kodeksom in ga začnejo dejansko polno uporabljati v praksi kot koristen pripomoček.

Morebitne kršitve Kodeksa skupine SŽ bodo obravnavane in sankcionirane skladno s Pravilnikom o odgovornosti delavcev za kršitve pogodbenih in drugih obveznosti iz delovnega razmerja v skupini SŽ. O ugotovljenih kršitvah, škodljivih posledicah in ukrepih bomo transparentno komunicirali z zaposlenimi ter tudi tako pripomogli k zavedanju o pomenu doslednega spoštovanja načel in zelenih ravnanj Kodeksa skupine SŽ.

6. KONČNE DOLOČBE

Kodeks etike in dobrega poslovnega ravnanja skupine SŽ začne veljati in se uporabljati z dnem sprejema. S sprejemom tega Kodeksa preneha veljati in se uporabljati Kodeks ravnanja skupine SŽ, z dne 1. januarja 2021.

Temeljna načela in pričakovana ravnanja Kodeksa skupine SŽ veljajo za vodstvo družbe, vse vodje in vse zaposlene v skupini SŽ ter tudi druge delavce, ki delo opravljajo na drugi pravni podlagi (npr. dijaki in študentje, delavci po podjemni pogodbi, agencijski delavci ipd.).

Skrbnik Kodeksa skupine SŽ je pooblaščenec za skladnost poslovanja.

Ljubljana, 18.4.2025